

**"A magyar nyelv tanítására
különös gond fordítandó."
KAZINCZY**

FELADATLAP
az
"ÉDES ANYANYELVUNK"
nyelvhasználati verseny országos döntőjére
szakképző iskolás versenyzők
számára

Sátoraljaújhely
2003.

1. Állapítsa meg, milyen szófaji szerepet töltenek be az idézett példamondat aláhúzott szavai!

"A magyar történelemben a kuruc háború az, amely mély költészetet és zenét teremtett.
/Hamvas Béla/

- a.)
- b.)
- c.)
- d.)

2. Nevezze meg a példamondatban a szavak végén aláhúzott toldalékok fajait!

A honfoglalás óta Rákóczi hozta a legnagyobb tudatos áldozatot a közcélra eszményeiért.

- a.)
- b.)
- c.)
- d.)

3. Helyettesítse megfelelő rokon értelmű melléknevekkel a mondatban szereplő három fiú tulajdonságait!

Egy anyának három fia volt: az egyik dolgos, a másik ügyes, a harmadik vagány.

- a.)
- b.)
- c.)

4. Határozza meg a példamondatban aláhúzott két fogalom lényegét!

Az új film bemutatja a híres mondákat és legendákat.

- a.)
- b.)

5. Nevezze meg azt a fogalmat, amelyet az alábbi kétféle nyelvi rétegben kifejezett meghatározás megfogalmaz! Minősítse a két nyelvi réteget is!

a.) A termelt javak felhasználója.

b.) Az a természetes vagy jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet vagy ezek közössége, aki /amely/ a szolgáltatás igénybevételével a szolgáltatóval szolgáltatásra vonatkozóan mintegy szerződéses jogviszonyba kerül.

a.) fogalom:

b.) 1.nyelvi réteg:

2.nyelvi réteg:

6. Mit jelentenek a példamondatban aláhúzott szavak?

Az ügynök keresi a kunceaftokat, a fotós elkészíti a képet, a retusór pedig megszépíti a valóságot.

a.)

b.)

7. Milyen szakszavakat talál a következő példamondatban? Értelmezze is őket!

A templom hajójához enyhén patkóívű apszis járul.

a.)

.....

b.)

.....

8. Milyen jelentéskülönbséget tudunk kifejezni a kétféle írásformával?

a.) flóra - Flóra

b.) vajaskifli - vajás kifli

a.)

b.)

9. Fejezze ki egyetlen szóval a következő szöveggel meghatározott fogalmat!

Meghatározott színű, esetleg ábrával díszített, nyelvhez erősített szabályos alakú kelmedarab, valamely közösség: állam, nép, nemzet, város vagy más közösség jelképe.

.....

10. Milyen hangszer /volt/ a kuruc korban népszerű tárogató?

.....

.....

11. Pótolja a hiányzó írásjeleket a következő tagolatlan szövegben! Ahol indokoltnak tartja, kezdjen új mondatot !

"Számomra magyarságom ezt jelenti mint ember vérség és lelki alkat szerint egy családhoz tartozom s ezt a családot szeretem erényeivel és bűneivel együtt s javáért

munkálkodni életem értelmében ezen a földön tehát ember vagyok s ez által magyar mennél jobban sikerül embernek lennem annál igazabb tisztább és termékenyebb lesz magyarságom is" /Wass Albert/

12. Jelölje a Beszélni nehéz rádióműsor megfejtésében alkalmazott módon a példamondat hangsúlyait és szüneteit!

"Megtudjuk: nemcsak színes elbeszélő, hanem éles eszű és fürge vitázó, sőt ragyogó humora is van."

13. Elemezze a tagmondatok fajtája és viszonya szerint a megadott összetett mondatokat!

- a.) Az elmúlt évek hozták meg az igazi Dohnányi-reneszánst, ugyanis zenetörténések emlékeztek a kiváló művészre.
- b.) Vannak fiatal emberek, akik ősi mesterségek folytatására vállalkoznak.
- c.) A Magyarországról jövők műsor készítői ellátogattak Karádra, hogy a polgármester segítségével megnézzék azt, hogyan él ma a község lakossága.
- d.) "Alig várom, hogy egy kisgyerek legyen a környezetemben, hogy legyen megint tanítómesterem."

- a.)
- b.)
- c.)
- d.)

14. Javítsa a nyelvhelyességi hibát a példamondatokban!

- a.) Nyolc óra magasságában találkozunk.
- b.) Véleményes volt, hogy a sportoló játszik-e?
- c.) Ebben az ügyben sürgősen lépni kell.
- d.) Görögország új színfolt a vízilabda égiszén.

- a.)
- b.)
- c.)
- d.)

15. Írjon két közmondást az ember kulcsszóval ! Jelentésüket magyarázza is meg!

- a.)
.....
.....
- b.)
.....
.....

16. Fogalmazzon egy rövid levelet az iskolai zenekar nevében a település polgármesterének, amelyben hangszerek vásárlásához anyagi támogatást kér.